

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
Βουλευτής Ν. Αχαΐας – Ανεξάρτητος

Ερώτηση προς τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

ΘΕΜΑ: Νομοθέτηση άμεσα της Συνεπιμέλειας τέκνων

Ελλάδα 2018: Η μαρτυρία ενός χωρισμένου πατέρα:

«Είμαι πατέρας με 9 χρονών παιδί σήμερα. Ξεκίνησα με την ανθρώπινη επιθυμία για δημιουργία οικογένειας. Από τη γέννηση του, ήμουν δίπλα στο παιδί μου, κάθε μέρα, το ίδιο όπως και η μητέρα του. Μετά από 5 χρόνια γάμου, τα πράγματα δεν πήγαιναν καλά με τη σύζυγο. Στην αρχή μιλούσαμε για συναινετικό διαζύγιο. Στην πράξη όμως, η σύζυγος δεν συζητούσε για ίσα δικαιώματα μεταξύ μας στην επιμέλεια, στον ίσο χρόνο και στον ορισμό του τόπου διαμονής του παιδιού. Ήθελε τα πάντα και να αποφασίζει αποκλειστικά για τα πάντα. Το συναινετικό, το συζητούσε προσχηματικά για να πιστοποιήσω με την υπογραφή μου την αποκλειστικότητα της επιμέλειας που απαιτούσε εντός του κειμένου. Θεωρεί το παιδί ότι είναι ιδιοκτησία της, σαν να δημιουργήθηκε μόνο από εκείνη. Κάναμε χρονοβόρα και ψυχοβόρα δικαστήρια, για να προστατέψω το ανθρώπινο δικαίωμα μου, να συναποφασίζω για την τύχη του παιδιού μου, δικαίωμα που άλλωστε είχα εντός γάμου. Η πολυετής δικαστική διαμάχη με σύντριψε οικονομικά. Όλα αυτά τελικά για να βλέπω το παιδί μου δύο διανυκτερεύσεις το μήνα και 6 ώρες «επισκεπτήριο» μέσα στη βδομάδα. Εκ του αποτελέσματος, τα δικαστήρια αντί να αποδώσουν δικαιοσύνη, με τιμώρησαν που δεν συναίνεσα στον εκβιασμό. Είναι έγκλημα να είσαι χωρισμένος πατέρας; Η νομοθεσία χωλαίνει και βιάζεται από μία νομολογία που με κατέταξε στην κατηγορία του επισκέπτη – χρηματοδότη που καλείται να πληρώνει τις επιλογές της μητέρας. Βλέπω το παιδί μου με το σταγονόμετρο ακριβώς όπως ένας φυλακισμένος, μολονότι δεν έχω καταδικαστεί για τίποτε. Ως πατέρας, είμαι πολίτης Β' κατηγορίας στην Ελλάδα, που κανχάται ως κοιτίδα της Δημοκρατίας και της ελευθερίας και ότι θέλει να ανήκει στο σκληρό πυρήνα της ΕΕ!

Είμαι εξορισμένος από τη ζωή του παιδιού μου και εκείνο εξορισμένο από τη δική μου. Η πρώην σύζυγος μου ξαναπαντρεύτηκε. Εξαιτίας όμως αυτής της δικαστικής απόφασης, ο νέος σύζυγός της θα έχει υπερπολλαπλάσιο χρόνο με το παιδί μου αντί για μένα. Στην πράξη θα το μεγαλώνει αυτός, αφού θα επηρεάζει τη καθημερινή ζωή του πολύ περισσότερο από μένα. Ήδη μετακόμισαν μετά το γάμο τους σε άλλη πόλη (2 ώρες απόσταση) και η μητέρα άλλαξε εφέτος σχολείο στο παιδί μας για τρίτη φορά μέσα στα 4 τελευταία χρόνια. Πουθενά και για τίποτε δεν ερωτώμαι, παρότι οι αποφάσεις της δυσχεραίνουν την όποια βραχεία επικοινωνία είχα και έχω με το παιδί μου. Το παιδί μου στεναχωριέται και κλαίει. Το δικαστήριο με καταδίκασε να είμαι ανήμπορος να το βοηθήσω. Περαιτέρω δικαστική διεκδίκηση με το υφιστάμενο νομικό καθεστώς σημαίνει νέες κόντρες και ολική οικονομική καταστροφή για εμένα και τελικά ίσως μεγαλύτερη πιθανότητα να χάσω ακόμη και αυτή την ελάχιστη επαφή που έχω με το παιδί. Ο νόμος που επιτρέπει την αναίτια αφαίρεση επιμέλειας και την απόδοση αποκλειστικής στη μητέρα, δίνει αυταρχικά και ανήθικα το δικαίωμα της απόλυτης εξουσίας στη μητέρα. Αυτό που μένει τελικά είναι ότι το παιδί μου έχει μια εικόνα κομπάρσου για τον πατέρα του. Η ζωή όμως δεν είναι θέατρο. Η σχέση του κάθε γονέα με το παιδί του μετά το χωρισμό θα έπρεπε να είναι ισότιμα μαζί. Το παιδί δεν είναι τρόπαιο, ούτε ιδιοκτησία του ενός».

Κύριε Υπουργέ, η παραπάνω είναι μία από τις πολλές σπαρακτικές επιστολές που έχω λάβει από ανθρώπους που ζουν στο πετσί τους καθημερινά ένα έγκλημα που διαπράττεται επί δεκαετίες λόγω της παρωχημένης πρακτικής που εφαρμόζεται από τα δικαστήρια, τα οποία στις περιπτώσεις διαζυγίου σε ποσοστό άνω του 90% αφαιρούν την επιμέλεια από τον έναν γονέα και αποδίδουν την αποκλειστική επιμέλεια στον άλλον.

Η απάνθρωπη αυτή πρακτική παραβλέπει τα ανθρώπινα δικαιώματα τόσο του γονέα (που χάνει την επιμέλεια) όσο και του τέκνου, καθότι το ζευγάρι όταν χωρίζεται παραμένει ζευγός

γονεϊκό, κάτι που είναι απαράδεκτο να αλλάξει, λόγω του διαζυγίου. Ο κανιβαλισμός μεταξύ των πρώην συζύγων ενισχύεται με τη συγκεκριμένη αναχρονιστική νομοθεσία, καθότι η μόνη επιλογή του γονέα που χάνει την επιμέλεια είναι είτε οι πολυετείς δικαστικές διαμάχες ή άλλως η αποδοχή της σκληρής αδικίας ότι πρέπει με απάνθρωπες δικαστικές αποφάσεις καρμπόν τελικά να αποξενωθεί από το παιδί του.

Αποτελεί ανθρώπινο δικαίωμα των παιδιών να απολαμβάνουν το χρόνο και τη φροντίδα και των δύο γονέων τους, ανεξάρτητα εάν είναι παντρεμένοι, σε διάσταση ή διαζευγμένοι. Απαιτείται συνεπώς ο άμεσος εκσυγχρονισμός του ελληνικού νομικού πλαισίου και της εσωτερικής πρακτικής για την εναρμόνισή τους σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης έλαβε υπόψη του την επιστήμη και με τη σύσταση 15 (2015) της επιτροπής υπουργών και το ψήφισμα 2079 (2015) **ομόφωνα**, διατύπωσε ρητά τις αρχές που διέπουν την προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού και του ανθρώπου. Η νυν γενική γραμματέας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κ. **Μαρία Γιαννακάκη**, τον Μάρτιο του 2014, ήταν μέλος της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης και συνυπέγραψε την κίνηση για την Κοινή Επιμέλεια και Εναλασσόμενη Κατοικία, που οδήγησε κατόπιν στην ανωτέρω ομόφωνη αποδοχή του ψηφίσματος 2079/2015 του Συμβουλίου της Ευρώπης. Έκτοτε, δυστυχώς η χώρα μας, αθετώντας την ψήφο της, δεν έχει ακόμη ευθυγραμμίσει το εθνικό δίκαιο με την ως άνω απόφαση, και δεν έχει νομοθετήσει την υποχρεωτική εφαρμογή της Συνεπιμέλειας στα ελληνικά δικαστήρια.

Σήμερα η Γαλλία, το Βέλγιο, η Δανία, η Σουηδία, η Ελβετία, η Γερμανία, η Αυστρία, η Αυστραλία, το Μεξικό, η Βραζιλία, 17 πολιτείες των ΗΠΑ και αλλού εφαρμόζουν πέρα από τη Συνεπιμέλεια και την Εναλασσόμενη Κατοικία. **Ήδη και στην Κύπρο εισήχθη προς νομοθέτηση η υποχρεωτική συνεπιμέλεια των τέκνων.**

Ο επιστημονικός κανόνας διεθνώς είναι ότι η γονική μέριμνα, συμπεριλαμβανομένης της επιμέλειας του προσώπου, πρέπει να ασκείται από κοινού και από τους δυο γονείς. Ο κανόνας αυτός πρέπει να ισχύει ακόμα και όταν η επιμέλεια ρυθμίζεται από το δικαστήριο, ενώ ως γεωγραφικός τόπος κατοικίας των τέκνων ορίζεται η Περιφερειακή Ενότητα που έμεναν τα τέκνα κατά τη διάρκεια του γάμου, δίνοντας τέλος στην αυθαίρετη και οριζόμενη «βάση φύλου» υπερδύναμη του ενός γονέα.

Ο προκάτοχος σας στο Υπουργείο, δυστυχώς «απέδρασε» από το πρόβλημα μέσω της σύστασης μίας νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την αναμόρφωση του Οικογενειακού Δικαίου τον Φεβρουάριο του 2018, η οποία έπρεπε να είχε υποβάλει τις προτάσεις της ήδη από τις 20 Σεπτεμβρίου του 2018. Κάτι τέτοιο δεν έχει συμβεί έως τώρα. Ακόμη χειρότερα όμως, οι εμπλεκόμενοι φορείς κοινωνικής εκπροσώπησης των δικαιωμάτων γονέων και τέκνων, εξ αρχής σχολίασαν ως προσχηματική τη σύσταση της εν λόγω επιτροπής κι ως ανάρμοστη την τοποθέτηση του Εφέτη Γ. Παπαγεωργίου ως προέδρου αυτής, καθώς ο τελευταίος έχει ταχθεί δημοσίως εναντίον της εφαρμογής της συνεπιμέλειας και του χρονικού μερισμού της φροντίδας, ενώ ταυτοχρόνως δεν τηρήθηκε ούτε μια στοιχειώδης ποσόστωση, αφού τα υπόλοιπα 6 μέλη της επιτροπής είναι γυναίκες, δημιουργώντας βάσιμες υποψίες περί εμπαιγμού. Πέραν τούτου, τουλάχιστον ακόμη τρία από τα μέλη της επιτροπής είναι επίσης δημοσίως τοποθετημένα εναντίον της μεταρρύθμισης του οικογενειακού δικαίου **στο πλαίσιο της ισότητας των δικαιωμάτων** μεταξύ πατέρων και μητέρων. Από την επιτροπή αποκλείσθηκε δε, οποιαδήποτε άλλη καθ' ύλην αρμόδια ειδικότητα επιστημοσύνης όπως ειδικοί παιδοψυχολόγοι ή παιδοψυχίατροι, αλλά και η **Ανεξάρτητη Αρχή του Συνηγόρου του Παιδιού**. Όσοι δηλαδή θα έπρεπε εξ αρχής να είναι μέλη της!

Δυστυχώς με το εφεύρημα αυτής νομοπαρασκευαστικής χάθηκαν άλλοι έξι μήνες πολύτιμου χρόνου για χιλιάδες αθώα παιδιά που αποξενώνονται καθημερινά από τους γονείς τους. Χρόνος όμως άλλος δεν υπάρχει γι αυτά.

Για άνω του ενός εκατομμυρίου θιγόμενων παιδιών, γονέων, παππούδων και γιαγιάδων, η διαχείριση του θέματος όπως έγινε από τον προκάτοχο σας, αποτέλεσε μία συνειδητή επιλογή που σκοπούσε **στη συντήρηση** του υφιστάμενου οπισθοδρομικού νομολογιακού εθίμου που εφαρμόζεται **κατά παράβαση**, τόσο της παιδαγωγικής και παιδοψυχιατρικής επιστήμης, όσο και κάθε έννοιας σύγχρονου οικογενειακού δικαίου.

Η εξίσου κοινή επιμέλεια προϋποθέτει και εναλλασσόμενη φροντίδα και εναλλασσόμενη κατοικία. Οι γονείς δεν μοιράζονται μόνο τις ευθύνες, αλλά και τον χρόνο με το παιδί.

Με βάση την αρχή της ίσης μεταχείρισης των γονέων και των φύλων επιβάλλεται ο εκσυγχρονισμός των διατάξεων του οικογενειακού δικαίου ώστε να διασφαλίζεται το πραγματικό συμφέρον του παιδιού που είναι η διαμονή και η επαφή και με τους δύο γονείς, ώστε να διαμορφώσει ολοκληρωμένη προσωπικότητα και να έχει τα πρότυπα και των δύο φύλων στην ανάπτυξη της προσωπικότητάς του. Η βίαιη αποκοπή από τον ένα από τους δύο γονείς με δικαστική απόφαση, που είναι ο κανόνας σήμερα, συνιστά ένα τραυματικό γεγονός για το παιδί και το γονέα και μία αδικαιολόγητη διάσπαση του ισχυρού ψυχικού δεσμού που έχει το τέκνο αναπτύξει με τον γονέα που του αφαιρείται από τη ζωή του.

Οι εθνικές διατάξεις συντηρούν αντιδικίες και έριδες που αποβαίνουν ιδίως σε βάρος του παιδιού αλλά και των διαδίκων και του κοινωνικού συνόλου ενώ με ευέλικτες και σύγχρονες ρυθμίσεις μπορούν ν' αποφευχθούν οι αντιδικίες για την επιμέλεια, η ενδοοικογενειακή βία, οι αυθαίρετες αλλαγές του τόπου κατοικίας του παιδιού και σειρά άλλων προβλημάτων που βασανίζουν τα παιδιά και ταλαιπωρούν το δικαστικό σύστημα.

Η καθιέρωση της κοινής επιμέλειας ή Συνεπιμέλειας τέκνου

Οι παραπάνω προβληματισμοί συνεπώς οδηγούν στην διαπίστωση της άμεσης ανάγκης για μεταρρύθμιση του οικογενειακού συστήματος, στο κέντρο της οποίας θα βρίσκεται η καθιέρωση ενός συστήματος «ΚΟΙΝΗΣ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑΣ», που θα σημαίνει ότι οι δυο γονείς θα είναι απολύτως και ισόρροπα συνυπεύθυνοι για την ανατροφή του παιδιού και μετά τον χωρισμό τους, και θα έχουν έναντι του παιδιού τα ίδια δικαιώματα. Συνεπώς, η βασική πρόταση για την κατάργηση της αρχής του «ΟΛΑ ή ΤΙΠΟΤΑ» συνίσταται στην αντικατάσταση της οιονεί αυτόματης εφαρμογής, σε περίπτωση διάστασης, της μονογονεϊκής επιμέλειας, με την νομικά δεσμευτική εφαρμογή της «κοινής εν διαστάσει επιμέλειας».

Αυτό σημαίνει ότι, οι γονείς μπορεί, πια, να μην θέλουν να μείνουν μαζί, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι το παιδί δεν θα έχει και τους δύο γονείς του, εξίσου υπεύθυνους για την «επιμέλεια του προσώπου του». Διασπώντας την αρχή της μίας κατοικίας, **το παιδί θα έχει δυο κατοικίες: την πατρική και την μητρική του κατοικία**, και τις δύο στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα (σε αυτήν που διέμενε η οικογένεια κατά τη διάρκεια του γάμου, π.χ. Δυτικής Αττικής), εκτός αν οι γονείς συμφωνήσουν από κοινού αλλιώς.

Κατά τα διεθνή πρότυπα και εμπειρία, η κατανομή της κατοικίας, στο πλαίσιο της κοινής επιμέλειας, γίνεται σε μικροκλίμακα: κατανομή της διαμονής του παιδιού μέσα στην εβδομάδα, ή στον μήνα. Τα υπόλοιπα, είναι ζήτημα συμφωνιών και ρυθμίσεων των γονέων, μέσω της συμπλήρωσης ενός σχεδίου ανατροφής παιδιού το οποίο ρυθμίζει θέματα όπως: σε ποιο σχολείο θα φοιτά, ποιες εξωσχολικές δραστηριότητες θα παρακολουθεί, ποιες ξένες γλώσσες, πώς θα περνά τις γιορτές και τις αργίες, πώς θα συμμετέχουν και οι δύο γονείς στις δαπάνες διατροφής του παιδιού και φυσικά το μερίδιο ίσου χρόνου που θα περνά με κάθε γονιό.

Ακολουθώντας το από κοινού συμπληρωμένο σχέδιο ανατροφής γίνεται παράρτημα του συναινετικού διαζυγίου και συνεπώς νομίμως μέρος αυτού.

Στην περίπτωση όπου οι γονείς δίνουν διαφορετικές απαντήσεις -στατιστικά διεθνώς στο 30% των ερωτημάτων- τότε αποφασίζει ο δικαστής, κατά προτίμηση με τη διαδικασία της δικαστικής μεσολάβησης.

Αυτό γίνεται διεθνώς, αυτό πρέπει να κάνει ο ίδιος ο δικαστής στη χώρα μας ώστε η συζήτηση για την αφαίρεση επιμέλειας να είναι εντελώς περιττή.

Για όλους τους παραπάνω λόγους είναι αναγκαία η ψήφιση νόμου που θα κάμψει επιτέλους το υφιστάμενο απαράδεκτο και παρηκμασμένο νομολογιακό έθιμο. Αυτό είναι πια επιβεβλημένο για το συμφέρον της κοινωνίας, της δικαιοσύνης, του δικαστικού σώματος, του δικηγορικού σώματος, των γονέων, **αλλά πρωτίστως και κυρίως των παιδιών.**

Κατόπιν των ανωτέρω ερωτάσθε:

1. Ποιο ήταν το αποτέλεσμα των εργασιών της νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για την μεταρρύθμιση του οικογενειακού δικαίου που συνέστησε ο προκάτοχος σας το Φεβρουάριο τρέχοντος, το οποίο έπρεπε να παραδοθεί έως τις 20 Σεπτεμβρίου 2018 (παρακαλώ να μου δοθεί) και ποιες έως σήμερα είναι οι τυχόν δαπάνες οδοιπορικών εξόδων, ημερήσιας αποζημίωσης και εξόδων διανυκτέρευσης των μελών της;
2. Πως εξηγείτε ότι παρά τις -παγκοσμίως αντίθετες θέσεις της επιστήμης, που υπαγορεύουν ως ορθή την κοινή ανατροφή των τέκνων και από τους δυο γονείς, καθώς και παρά το ότι η χώρα μας ψήφισε υπέρ του ψηφίσματος 2079/2015 του Συμβουλίου της Ευρώπης περί κοινών γονικών ευθυνών, ακόμη και σήμερα εν έτι 2018, στην Ελλάδα, σε πλήρη αντίθεση με την συνταγματική αρχή της ισότητας των δύο φύλων, άνω του 90% των περιπτώσεων που φθάνει στα δικαστήρια, αφαιρείται η επιμέλεια από τον πατέρα, μετατρέποντας τον στην πράξη σε γονέα 2^{ης} κατηγορίας;
3. Προτίθεστε να μεταρρυθμίσετε το οικογενειακό δίκαιο στην Ελλάδα, **νομοθετώντας** το συντομότερο δυνατόν την νομικά δεσμευτική εφαρμογή της κοινής επιμέλειας και από τους δύο γονείς;
4. Προτίθεστε να καλέσετε σε συνάντηση το Ελληνικό Συμβούλιο Κοινής Ανατροφής CSP Greece (Συνεπιμέλεια), που είναι ο καθ' ύλη υπεύθυνος επιστημονικός φορέας (μη κερδοσκοπικός) και αποτελεί το ελληνικό τμήμα του διεθνούς επιστημονικού οργανισμού INTERNATIONAL COUNCIL OF SHARED PARENTING (ICSP), για να ενημερωθείτε από τους πλέον ειδικούς για τις -εν ισχύ- σύγχρονες διεθνείς επιστημονικές θέσεις της παιδοψυχιατρικής αλλά και των νομικών εξελίξεων επί του θέματος στην Ευρώπη;

Ο Ερωτών Βουλευτής

Νίκος Ι. Νικολόπουλος

Πρόεδρος Χριστιανοδημοκρατικού Κόμματος Ελλάδος